

EVPÚ Nová Dubnica
ELEKTROTECHNICKÝ VÝSKUMNÝ A PROJEKTOVÝ ÚSTAV a.s.
Trenčianska 19, 018 51 Nová Dubnica

SP 5/2005

Skúšobný postup upravujúci skúšanie elektrickej časti elektromechanicky ovládaných zámkov a závor – minimálne požiadavky a skúšobné metódy

Spracoval: Ján Heldák, vedúci úseku IO

Schválil: Ing. Milan Gajdoš, riaditeľ skúšobne SKTC 101 EVPÚ, a.s.

Ing. Milan Kováčik, vedúci divízie štandardizácie a metrológie VÚS, n.o.

Ing. Alena Šimončíčová, riaditeľka sekcie objektovej a fyzickej bezpečnosti NBÚ

1. Rozsah

Skúšobný postup autorizovanej osoby Národného bezpečnostného úradu špecifikuje základné požiadavky a skúšobné metódy na bezpečnosť elektrických a elektronických komponentov pre všetky druhy elektromechanicky ovládaných zámkov a závor používaných na dverách za účelom zabezpečenie ochrany utajovaných skutočností. Tieto zámky sú popisované ako elektrické zámky, elektromagnetické zariadenia, elektrické domčeky, motorické zámky a solenoidové zámky.

Požiadavky na mechanickú časť a mechanické vlastnosti týchto zámkov sú obsiahnuté v STN EN 12209.

Na elektromechanicky ovládané zámky a závory používané ako komponenty protipožiarnych dverí sa vzťahujú dodatočné požiadavky, ktoré však nie sú predmetom tohto skúšobného postupu.

Tento skúšobný postup sa nevzťahuje na elektricky ovládané zariadenia na otváranie a zatváranie (na ktoré sa vzťahuje EN 1155), elektricky ovládané panikové systémy (prEN 13633) alebo elektricky ovládané systémy núdzového úniku (prEN 13637). Nevzťahuje sa ani na výhradne magnetické zámky.

2. Normatívne odkazy

EN 1634-1: 2000, Fire testing of door and shutter assemblies – Part 1. Method and test for fire resistance of fire doors and shutters

EN 1670: 1998, Building hardware – Corrosion resistance – Requirements and test methods

ENV 50204: 1995, Radiated electromagnetic field from digital radiotelephones – Immunity test

EN 60068-2-1: 1990, Environmental testing – Test methods – Test A: Cold

EN 60068-2-2: 1990, Environmental testing – Test methods – Test B: Dry heat

EN 60068-2-30: 1999, Environmental testing – Test methods – Test Db and guidance: Damp heat, cyclic (12 + 12 cycle)

EN 60335-1: 1994, Safety of household and similar electrical appliances – Part 1: General requirements

EN 61000-4-2: 1995, Electromagnetic compatibility (EMC) – Testing and measurement techniques – Electrostatic discharge immunity test. Basic EMV publication

EN 61000-4-3: 2002, Electromagnetic compatibility (EMC) – Testing and measurement techniques – Radiated, radio-frequency electromagnetic field immunity test

EN 61000-4-4: 1995, Electromagnetic compatibility (EMC) – Testing and measurement techniques – Electrical fast transient/burst immunity test

EN 61000-4-5: 1995, Electromagnetic compatibility (EMC) – Testing and measurement techniques – Surge immunity test

EN1125: 1997, Building hardware – Panic exit operated by a horizontal bar – Requirements and test methods

EN179: 199, Building hardware – Panic exit devices operated by a lever handle or push pad – Requirements and test methods

STN EN12209, Stavebné kovanie – Zámky a uzávery. Mechanicky ovládané zámky, uzávery a zapadacie plechy – Požiadavky a skúšobné metódy

prEN 13633:, Building hardware – Electrically controlled panic exit systems – Requirements and test methods

prEN 13637:, Building hardware – Electrically controlled emergency exits systems – Requirements and test methods

WI 0033250:, Building hardware – Locks and latches – Multi-point locks and their locking plates – Requirements and test methods

3. Použité termíny a definície

Použité termíny a definície

elektrický zámok (elektromechanicky ovládaný zámok)

elektrický zámok obsahuje elektrické súčasti akými sú solenoid, elektromagnet alebo elektromotorček, ktoré ovládajú závoru a/alebo západku za účelom znemožnenia manuálneho ovládania zámku alebo závory

elektrický domček (elektromechanicky ovládaný domček)

domček inštalovaný do rámu dverí, ktorý uvoľňuje dvere aj keď je zámok vo vysunutej alebo zapadnutej polohe; uvoľnenie môže byť uskutočnené na základe aplikácie alebo odsunu elektrickej energie

POZNÁMKA: Zariadenie môže pracovať rovnako s uzáverom ako aj so závorou. V prípade ak zariadenie pracuje iba s jednou zástrčkou dvoj - zástrčkového zámku, môže sa pre druhú zástrčku použiť pevný domček

elektromagnetické zariadenie

zariadenie, ktoré používa magnetickú príťažlivú silu elektromagnetu na udržanie dverí v uzavretej a zabezpečenej polohe

motorický zámok

zámok, ktorý je vybavený elektromotorčekom, ktorý ovláda uzáver a/alebo závoru

menovité napájacie napätie

nominálne napätie určené pre zariadenie

zámok ovládaný solenoidom

zámok, ktorého uzáver a/alebo závora je priamo ovládaná solenoidom

POZNÁMKA: Tieto zariadenia sa delia do dvoch kategórií:

- a) zástrčka, ktorá je ovládaná ako v smere vysúvania tak aj v opačnom smere zasúvania aplikovaním elektrickej energie
- b) zástrčka, ktorá je ovládaná v smere vysúvania elektrickou energiou proti sile pružiny, pričom sila pružiny musí byť dostatočne veľká na to, aby mohla vykonať reverznú operáciu zasunutia závory.

4. Požiadavky

4.1 Bezpečnosť – elektrické funkcie

Spôsobilosť ochrany utajovaných skutočností do stupňa utajenia:	Indikácia stavu:	Zabránenie uzamknutia v pozícii otvorených dverí:	Operačný čas uzamykania
Vyhradené *	Nie	Nie	Nie
Vyhradené *	Nie	Áno	Nie
Dôverné	Áno	Nie	Nie
Tajné	Áno	Áno	Nie
Prísne tajné	Áno	Áno	Áno

Tabuľka 1 – požiadavky na elektrické funkcie.

* Mechanické zábranné prostriedky a technické zabezpečovacie prostriedky určené na ochranu utajovaných skutočností stupňa Vyhradené sa necertifikujú.

4.1.1 Indikácia stavu

Podľa bodu 5.1.1 prostriedok indikuje nasledovná tri stavy:

- stav uzamknutia (zablokovanie): odomknutý alebo zamknutý,
- stav uzamykacieho člena: zapadnutý alebo vytiahnutý,
- stav dverí: otvorené alebo zatvorené.

Pri obnovení napätia po jeho výpadku prostriedok indikuje skutočný stav.

4.1.2 Zabránenie uzamknutia v pozícii otvorených dverí

Elektromechanickému vysunutiu a uzamknutiu uzamykacieho člena je v stave otvorenia dverí zabránené. Skúša sa podľa bodu 5.1.2.

4.1.3 Operačný čas uzamykania a odomykania

Uplynutý čas od signálu uzamkní až po samotné uzamknutie nesmie prekročiť 3s. Signál na uzavretie neprekročí dĺžku 1s po postupnosti otvorenia/uzavretia dverí, pokiaľ nie je v činnosti automatické spomalenie uzamykacej následnosti pri ktorej sa resetuje mechanizmus spomalenia (na nulové spomalenie) skôr ako do 1s po následnosti otvorenia/uzavretia dverí.

Skúša sa podľa bodu 5.1.3.

4.2 Bezpečnosť – elektrická manipulácia

Spôsobilosť ochrany utajovaných skutočností do stupňa utajenia:	Požiadavky:
Vyhradené *	Nie sú kladené požiadavky
Dôverné	Vid' tabuľka 3
Tajné	Vid' tabuľka 3
Prísne tajné	Vid' tabuľka 3

Tabuľka 2 – požiadavky na elektrickú manipuláciu.

* Mechanické zábranné prostriedky a technické zabezpečovacie prostriedky určené na ochranu utajovaných skutočností stupňa Vyhradené sa necertifikujú.

4.2.1 Ochrana pri poklese napätia

V prípadoch poklesov alebo výpadkov napätia musia uzamykací mechanizmus a jeho ovládané časti zotrvať vo svojom stave (uzamknutý alebo odomknutý) alebo musia umožniť zapadaciemu členu zapadnúť a zotrvať uzavreté. Pokiaľ zámok ešte nie je uzamknutý musí byť umožnené dosiahnutie stavu úplného uzamknutia externým mechanickým alebo elektrickým spôsobom. Pokiaľ je napätie obnovené stav plynulo zotráva a ak je aplikované indikuje sa skutočný stav.

Požiadavky musia byť splnené podľa náležitého stupňa z tabuľky 3.

4.2.2 Ochrana pred odstrihnutím káblov

Po preseknutí alebo skratovaní všetkých vodičov ktoréhokoľvek káblu vedúceho od elektrického zámku alebo elektrického domčeka k ďalším jednotkám musia uzamykací mechanizmus a jeho ovládané časti zotrvať vo svojom stave (uzamknutý alebo odomknutý) alebo musia umožniť zapadaciemu členu zapadnúť a zotrvať uzavreté (ak už nie sú v zapadnutom a uzamknutom stave).

Požiadavky musia byť splnené podľa náležitého stupňa z tabuľky 3.

4.2.3 Ochrana pred manipuláciou s káblami

Pri manipulácii s vodičmi formou elektrických alebo magnetických pulzov (alebo postupnosti pulzov) aplikovanej na ktorýkoľvek vodič kábla vedúceho od elektrického zámku alebo elektrického domčeka k ďalším jednotkám musí zámok zotrvať vo svojom stave alebo uzamykací člen musí zapadnúť a uzamknúť sa (ak už nie sú v zapadnutom a uzamknutom stave).

Požiadavky musia byť splnené podľa náležitého stupňa z tabuľky 3.

Pri skúšaní aplikovať kritériá „X“.

4.2.4 Ochrana pred manipuláciou elektromagnetickým poľom

Pri skúšaní podľa bodu 5.2.4 by bezpečnosť elektrického zámku alebo elektrického domčeka nemala byť prekonaná silným elektromagnetickým poľom aplikovaným priamo na časti

prístupné z vonkajšej strany chráneného priestoru (pri správnej inštalácii podľa návodu výrobcu).

Požiadavky musia byť splnené podľa náležitého stupňa z tabuľky 3.

Pri skúšaní aplikovať kritériá „X“.

4.2.5 Odolnosť proti elektrostatickému výboju

Pri skúšaní podľa bodu 5.2.5 by bezpečnosť elektrického zámku alebo elektrického domčeka nemala byť prekonaná elektrostatickými výbojmi s energiou výboju podľa tabuľky 2 čelne vedúcimi na časti prístupné z vonkajšej strany chráneného priestoru (pri správnej inštalácii podľa návodu výrobcu).

Pri skúšaní aplikovať kritériá „C“.

4.2.6 Odolnosť proti manipulácii elektrostatickými výbojmi

Pri skúšaní podľa bodu 5.2.6 by bezpečnosť elektrického zámku alebo elektrického domčeka nemala byť prekonaná minimálnym počtom 200 elektrostatických výbojov s energiou výboju špecifikovanou v tabuľke 3 čelne vedúcimi na časti prístupné z vonkajšej strany chráneného priestoru (pri správnej inštalácii podľa návodu výrobcu).

Pri skúšaní aplikovať kritériá „X“.

Požiadavky:		Skúška:	Spôsobilosť ochrany utajovaných skutočností do stupňa utajenia:			
			„V“	„D“	„T“	„PT“
4.2.1	Ochrana pri poklese napätia	5.2.1	-	-	Áno	Áno
4.2.2	Ochrana pred odstrihnutím káblov	5.2.2	-	-	Áno	Áno
4.2.3	Ochrana pred manipuláciou s káblami	5.2.3	-	-	-	Áno
4.2.4	Ochrana pred manipuláciou elektromagnetickým poľom	5.2.4	-	Áno	Áno	Áno
4.2.5	Odolnosť proti elektrostatickému výboju	5.2.5	-	Stupeň 2	Stupeň 4	Stupeň 4
4.2.6	Odolnosť proti manipulácii elektrostatickými výbojmi	5.2.6	-	-	Stupeň 4	Stupeň 4

Tabuľka 3 – bezpečnosť: požiadavky na elektrickú manipuláciu.

5. Skúšobné metódy

5.1 Bezpečnosť – elektrické funkcie

5.1.1 Indikácia stavu

Po každom z 10 000 cyklov sa potvrdzuje správna funkcia počas vykonávania skúšky trvanlivosti (ak sa skúška trvanlivosti aplikuje).

5.1.2 Zabránenie uzamknutia v pozícii otvorených dverí

Skúša sa pri simulácii stavu „otvorených dverí“ poslaním signálu „uzamkni“.

5.1.3 Operačný čas uzamykania a odomykania

Časy sa merajú vhodným spôsobom počas skúšky ovládania uzamykania.

5.2 Bezpečnosť – elektrická manipulácia

5.2.1 Ochrana pri poklese napätia

Skúška sa vykonáva postupom pri striedavom prúde podľa EN 61000-4-11 a pri jednosmernom prúde podľa IEC 61000-4-29. Stupne skúšky a trvanie sú 70 % 10ms, 40 % 100ms a 0 % 5s.

Aplikujú sa kritériá „C“.

5.2.2 Ochrana pred odstrihnutím káblov

Skúška sa vykonáva súbežne odpojovaním alebo skratovaním náležitých vodičov a kontrolou stavu uzamykacieho mechanizmu.

5.2.3 Ochrana pred manipuláciou s vodičmi

Skúška sa vykonáva aplikovaním elektrického alebo magnetického pulzu (alebo postupnosti pulzov) postupom podľa EN 61000-4-4 stupeň 4 a EN 61000-4-5 stupeň 4 na zvolené vodiče a kontrolou stavu uzamykacieho mechanizmu.

5.2.4 Ochrana pred manipuláciou elektromagnetickým poľom

Skúška sa vykonáva postupom podľa EN 61000-4-3 stupeň 3 a ENV 50204 stupeň 4.

5.2.5 Odolnosť proti elektrostatickému výboju

Skúška sa vykonáva postupom podľa EN 61000-4-2.

5.2.6 Odolnosť proti manipulácii elektrostatickými výbojmi

Skúška sa vykonáva postupom podľa EN 61000-4-2 avšak frekvencia výbojov by nemala prekročiť hodnotu 10 Hz.

6. Záverečné ustanovenie

Žiadateľ o certifikáciu uzamykacieho systému pozostávajúceho z mechanickej a elektrickej časti (elektromechanicky ovládané zámky a závory) požiada vecne príslušnú autorizovanú osobu o posúdenie mechanickej časti ako aj elektrickej časti prostriedku. Autorizovaná osoba s autorizáciou na vykonávanie overovania zhody uzamykacích systémov a ich súčastí s bezpečnostným štandardom fyzickej bezpečnosti a objektovej bezpečnosti vydá záverečný protokol mechanickej časti prostriedku. Autorizovaná osoba autorizovaná na vykonávanie overovania zhody systémov na kontrolu vstupov do objektov a systémov slúžiacich na automatické preukazovanie totožnosti a oprávnenosti osôb s bezpečnostným štandardom fyzickej bezpečnosti a objektovej bezpečnosti vydá záverečný protokol elektrickej časti prostriedku. Žiadosť o certifikáciu prostriedku žiadateľ zašle spolu s oboma záverečnými protokolmi ako aj ďalšími sprievodnými dokladmi Národnému bezpečnostnému úradu.

Skúšobné vzorky a postupnosť skúšok

Na odskúšanie elektromechanickej funkčnosti prostriedku by sa malo podrobiť postupnosti skúšok podľa tabuľka A.1 osem vzoriek.

Test	Vzorky A a E	Vzorky B a F	Vzorky C a G	Vzorky D a H
1	Ovládanie uzáveru bez aplikovania sily *)	–	Prevádzka pri extrémnych teplotách **)	–
	Ovládanie uzáveru s aplikovaním sily *)			
2	Indikácia stavu 5.1.1	Zabránenie uzamknutiu v pozícii otvorených dverí 5.1.2	Cyklická vlhkosť **)	Ovládanie závory *)
3	Ochrana pri poklese napätia 5.2.1	Elektromagnetická manipulácia 5.2.4	Elektrostatický výboj 5.2.5	Manipulácia s vodičmi 5.2.3
4	Operačný čas uzamykania 5.1.3	Korózia **)	Elektrostatická manipulácia 5.2.6	Odstrihnutie káblov 5.2.2

Tabuľka A.1 – skúšobné vzorky a postupnosť skúšok.

POZNÁMKA: Pri mechanických testoch vid' STN EN 10209 príloha D.

*) skúška sa nepožaduje

**) skúška sa vykonáva len pri prostriedkoch určených podľa STN EN 50 133-1 do vonkajšieho prostredia